

prietenie, urmau mai mult indicațiile democraților noștri, decît ale mele. Aceasta provenea în parte poate și din faptul că democrații îi induceau mereu în eroare, cum că în Polonia răscoala este iminentă și va izbucni în scurt timp »¹. Rezultă de aci că și alți membri ai guvernului provizoriu, afară de Rosetti, întrețineau relații cu « democrația polonă ».

În ceea ce privește pe Rosetti, avem dovezi că el a primit la București, în timpul revoluției, pe un delegat oficial al democraților poloni, trimis de organizația clandestină din Liov. Fapt este că adresa și delegația trimisă de această organizație, pînă acum inedite², s-au regăsit între hîrțile lui C. A. Rosetti, aflătoare azi la Academia R.P.R. « Comitetul Central Polonez » din Galiția, la 20 iulie 1848 se adresează guvernului provizoriu din București și-l felicită pentru nobila și generoasa lor revoluție. « Ea ridică în favoarea națiunii voastre toate simpatiile lumii civilizate și va găsi în voi, cetățeni, piloți luminați, și patrioți, care o vor conduce la țelul dorit ». Adresa vorbește de « curajul eroic al țării voastre » și de « simpatia națiunilor civilizate, mai ales a acelor, ale căror interese sînt strîns legate de această luptă », anume « lupta împotriva absolutismului străin ». « În Europa, spune adresa democraților poloni, s-a crezut întotdeauna că prima lovitură de tun trasă pe Dunăre va fi semnalul unei conflagrații generale ». Dar, ceea ce va fi produs desigur desamăgire la București, Polonia, « astăzi încă înlănțuită, nu poate da decît un sprijin moral eforturilor voastre ». Urmează apoi considerații mistice și încurajări: « Rațiunea de a fi este rațiunea supremă, este legea lui Dumnezeu . . . Romîni, curaj, înainte, Europa vă privește, Polonia vă urmează cu inima și binecuvîntează această nobilă întreprindere a unui popor eroic ». Comitetul polon din Liov declară că a aflat cu plăcere « dorința voastră » de a intra în legături cu dînsul, deci inițiativa legăturii o avuseseră revoluționarii din București. Delegația cu aceeași dată³, dă depline puteri ca reprezentant al « comitetului central polonez » cetățeanului Henric Górski, să intre în legătură cu guvernul provizoriu din Țara Romînească și să aibă grijă, « dacă împrejurările o vor îngădui », să formeze acolo o legiune polonă. Nu cunoaștem deloc pînă acum acțiunea acestui Górski în Țara Romînească, ea nu pare a fi fost prea importantă »⁴. Se vede însă bine că au existat legături ale guvernului provizoriu cu democrația polonă și mijlocitorul acestor legături a fost C. A. Rosetti, pe cînd N. Bălcescu, I. Ghica și Goleștii își îndreptau speranțele mai ales către cealaltă partidă polonă. Cît privește pe I. Heliade Rădulescu, el a condamnat întotdeauna legăturile mișcării din Țara Romînească cu celelalte revoluții din acel an și a considerat întotdeauna revoluția de la 1848 o simplă mișcare internă de « regenerare ».

EMIGRAȚIA POLONĂ ȘI DESFIINȚAREA CLĂCII ÎN ȚĂRILE ROMÎNE

Intrucît principalele legături ale revoluției romine de la 1848 au fost încheiate cu emigrația polonă de nuanță conservatoare, s-ar părea că problema

¹ P. P. PANAITESCU, *op. cit.*, p. 102.

² Anexa I, Fragment la ST. LUKASIK, *Pologne et Roumanie*, Paris, 1938, p. 89.

³ Anexa II, Fragment la LUKASIK, *loc. cit.*

⁴ Un episod puțin cunoscut pînă acum al colaborării polonilor democrați cu revoluția munteană din 1848, a fost sosirea în țară a unui grup de 80 de polonezi înarmați, veniți prin Moldova, care la sfîrșitul revoluției, avură lupte cu oștile cotorpitoare de la mănăstirea Vintilă Vodă, în județul Buzău. (Cf. B. IORGULESCU, *Un episod necunoscut din istoria revoluției de la 1848*, în « Arhiva », Iași, III, (1892), nr. 132 și *Anul 1848 în Principatele Romîne*, IV, nr. 611 și 712).